

WYMAGANIA EDUKACYJNE
Z PLASTYKI – KLASA VI
rok szkolny 2026/2027

Podręcznik: „Do dzieła! 6” – Nowa Era

wymagania zgodne z podstawą programową i programem nauczania

Szkoła	Szkoła Podstawowa nr 1 im. AK w Szywałdzie
Nauczyciel	Beata Niemiec
Przedmiot	Plastyka – klasa VI

I. Informacje ogólne

- Wymagania edukacyjne określają zakres wiadomości i umiejętności przewidzianych do opanowania przez ucznia klasy VI w ramach przedmiotu plastyka. Zostały opracowane z uwzględnieniem podstawy programowej realizowanej przez klasę VI w roku szkolnym 2026/2027, programu nauczania oraz podręcznika „Do dzieła! 6” Nowej Ery. Nowa podstawa programowa jest wdrażana od 1 września 2026 r. sukcesywnie, począwszy od klas I i IV, dlatego klasa VI w roku 2026/2027 kontynuuje podstawę dotychczasową.
- Przy ocenianiu uwzględnia się wiadomości, umiejętności praktyczne, samodzielność, zaangażowanie, systematyczność i postępy ucznia.
- Ocena pracy plastycznej nie jest oceną wrodzonego talentu ani wyłącznie estetyki pracy.
- Teoria i historia sztuki służą przede wszystkim rozwijaniu świadomego odbioru i praktycznego działania twórczego.
- Uczeń powinien rozwijać własny język plastyczny, umiejętność analizy dzieła oraz świadomego wyboru techniki i środków wyrazu.

II. Szczegółowe wymagania programowe

1. ABC sztuki – dziedziny, funkcje i język plastyki

- wymienia i rozpoznaje podstawowe dziedziny sztuk plastycznych: malarstwo, rysunek, grafikę, rzeźbę, architekturę, scenografię i sztukę użytkową;
- rozumie podstawowe funkcje poszczególnych dziedzin sztuki;
- rozpoznaje tradycyjne i wybrane współczesne formy wypowiedzi artystycznej, w tym happening, performance, asamblaż i sztukę nowych mediów;
- potrafi scharakteryzować wybrane dzieło, wskazując zastosowane środki plastyczne i sposób wypowiedzi;
- rozumie, że dzieło sztuki może pełnić funkcję estetyczną, użytkową, symboliczną, społeczną lub komunikacyjną.

2. Kompozycja

- rozpoznaje i charakteryzuje kompozycję otwartą i zamkniętą, statyczną i dynamiczną, rytmiczną i symetryczną;
- rozpoznaje kompozycje w dziełach sztuki oraz w naturze i najbliższym otoczeniu;
- stosuje poznane zasady kompozycji w pracach na płaszczyźnie i w przestrzeni;
- świadomie ustala proporcje elementów i równoważy kompozycję;
- wykorzystuje kształt, wielkość, kontrast i rozmieszczenie elementów do uzyskania zamierzonego efektu.

3. Barwa, walor i kontrast

- zna pojęcia: koło barw, barwy podstawowe i pochodne, gama barwna, temperatura barwy i walor barwy;
- rozpoznaje i stosuje barwy ciepłe i zimne;
- rozpoznaje kontrast temperaturowy, dopełnieniowy i walorowy;
- świadomie dobiera gamę barwną do tematu i nastroju pracy;
- wykorzystuje walor i kontrast do budowania formy oraz wyrażania nastroju i emocji.

4. Przestrzeń, perspektywa i światłocień

- rozpoznaje sposoby uzyskiwania iluzji przestrzeni w kompozycji płaskiej;
- zna podstawowe rodzaje perspektywy omawiane na lekcjach, w tym rzędowną, kulisową, barwną, powietrzną i zbieżną;
- podejmuje próby świadomego stosowania perspektywy w pracach plastycznych;
- rozumie rolę światłocienia w przedstawianiu bryły i przestrzeni;
- stosuje światłocień w prostych przedstawieniach, dostosowując walor do kierunku oświetlenia;
- potrafi wskazać w dziele środki służące budowaniu głębi.

5. Linia, plama i faktura

- rozpoznaje różnorodne rodzaje linii, plam i faktur;
- wykorzystuje linię do określania konturu, ruchu, kierunku i charakteru formy;
- wykorzystuje plamę do budowania kształtu, kompozycji i nastroju;
- rozróżnia fakturę rzeczywistą i przedstawioną;
- eksperymentuje z fakturą i łączy ją z innymi środkami wyrazu.

6. Gatunki i tematy w sztuce

- rozpoznaje portret, autoportret, pejzaż, martwą naturę oraz scenę rodzajową, religijną, mitologiczną, historyczną i batalistyczną;
- rozpoznaje wybrane gatunki także w grafice i rzeźbie;
- zna pojęcia: studium z natury, karykatura, komiks, abstrakcja i fantastyka;
- podejmuje działania twórcze inspirowane poznanymi gatunkami i tematami;
- potrafi wskazać temat i gatunek dzieła oraz uzasadnić swoją odpowiedź.

7. Działalność twórcza i techniki

- interpretuje obserwowane przedmioty, motywy i zjawiska, wykorzystując własne odczucia i poznane środki wyrazu;

- wyraża emocje i wrażenia poprzez rysunek, malarstwo, grafikę, fotografię i inne poznane techniki;
- modeluje bryły i reliefy oraz tworzy proste formy przestrzenne;
- tworzy aranżacje przestrzenne z gotowych elementów;
- projektuje proste formy użytkowe, np. plakat, zaproszenie lub okładkę;
- stosuje różnorodne techniki plastyczne, w tym proste techniki graficzne, malarskie i rzeźbiarskie;
- wykorzystuje elementy fotografii i obrazowania cyfrowego w zakresie realizowanym na lekcjach;
- planuje etapy własnej pracy i potrafi zaprezentować jej rezultat.

8. Sztuka w przestrzeni i życiu codziennym

- dostrzega walory estetyczne i nieestetyczne najbliższego otoczenia;
- analizuje wpływ koloru, formy, rytmu i proporcji na wygląd przestrzeni;
- podejmuje działania służące estetycznemu kształtowaniu otoczenia;
- projektuje proste dekoracje, formy scenograficzne lub użytkowe;
- potrafi uzasadnić wybór formy i kolorystyki w projekcie.

9. Kultura plastyczna i dziedzictwo

- zna wybrane zabytki i dzieła architektury najbliższego regionu;
- potrafi wskazać wybranych twórców związanych z regionem lub Polską;
- rozumie znaczenie sztuki ludowej i podstawowe pojęcie etnografii;
- rozpoznaje wybrane ważne dzieła kultury wizualnej w Polsce i na świecie;
- rozumie podstawowe znaczenie pojęcia stylu w sztuce;
- zna wybrane muzea i kolekcje dzieł sztuki w Polsce i na świecie;
- zna podstawowe zasady prezentowania i upowszechniania dzieł z poszanowaniem prawa autorskiego i zasad etyki.

Wymagania edukacyjne – plastyka, klasa VI – rok szkolny 2026/2027

III. Wymagania na poszczególne oceny

Ocena celująca (6)

- w pełni realizuje wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz samodzielnie wykorzystuje wiedzę i umiejętności w nowych sytuacjach;
- twórczo i świadomie posługuje się językiem plastyki, kompozycją, barwą, walorem, przestrzenią i światłocieniem;
- samodzielnie podejmuje oryginalne rozwiązania, eksperymentuje z technikami i potrafi uzasadnić swoje decyzje twórcze;
- bardzo dobrze analizuje i interpretuje dzieła sztuki, dostrzegając ich formę, temat, funkcję i kontekst;
- wykazuje szczególne zainteresowanie sztuką, kulturą i dziedzictwem; z własnej inicjatywy poszerza wiedzę lub podejmuje dodatkowe działania;

- sprawnie korzysta z tradycyjnych i, w zakresie realizowanym na lekcjach, cyfrowych form wypowiedzi artystycznej;
- aktywnie uczestniczy w projektach indywidualnych i zespołowych oraz potrafi prezentować i uzasadniać własne rozwiązania.

Ocena bardzo dobra (5)

- bardzo dobrze opanował wiadomości i umiejętności przewidziane dla klasy VI;
- sprawnie rozpoznaje dziedziny sztuki, rodzaje kompozycji, barwy, kontrasty i sposoby budowania przestrzeni;
- świadomie stosuje kompozycję, barwę, walor, fakturę, światłocien i perspektywę w działaniach twórczych;
- rozpoznaje i charakteryzuje poznane gatunki oraz tematy dzieł;
- samodzielnie wykonuje prace zgodne z tematem i założeniami techniki;
- potrafi analizować dzieła sztuki i formułować własne, uzasadnione opinie;
- zna wybrane elementy dziedzictwa kulturowego Polski i świata oraz podstawowe zasady prawa autorskiego;
- pracuje systematycznie, aktywnie i dba o warsztat.

Ocena dobra (4)

- opanował większość wiadomości i umiejętności przewidzianych dla klasy VI;
- rozpoznaje podstawowe dziedziny sztuki i większość poznanych rodzajów kompozycji;
- zna podstawowe pojęcia dotyczące barwy, waleru, kontrastu, przestrzeni i perspektywy;
- poprawnie wykonuje proste zadania z wykorzystaniem poznanych środków wyrazu i technik;
- rozpoznaje najważniejsze omawiane gatunki sztuki;
- potrafi opisać dzieło i wskazać podstawowe środki plastyczne;
- zna wybrane zabytki, twórców i przykłady sztuki ludowej;
- na ogół pracuje samodzielnie, systematycznie i zgodnie z instrukcją.

Ocena dostateczna (3)

- opanował podstawowe wiadomości i umiejętności umożliwiające dalszą naukę;
- rozpoznaje wybrane dziedziny sztuki i podstawowe rodzaje kompozycji;
- zna podstawowe pojęcia dotyczące barwy, waleru, kontrastu i przestrzeni;
- podejmuje próby stosowania światłocienia i perspektywy w prostych pracach;
- rozpoznaje podstawowe gatunki, np. portret, pejzaż i martwą naturę;
- wykonuje proste zadania plastyczne na zadany temat, korzystając z instrukcji;
- potrafi w prosty sposób opisać dzieło i wyrazić własne wrażenia;
- wymaga czasami pomocy w organizacji pracy lub doborze techniki.

Ocena dopuszczająca (2)

- opanował wiadomości i umiejętności w zakresie umożliwiającym dalsze uczestniczenie w zajęciach;
- przy pomocy nauczyciela rozpoznaje podstawowe dziedziny sztuki i wybrane środki wyrazu;

- podejmuje próby wykonania prostych prac plastycznych;
- z pomocą nauczyciela rozpoznaje podstawowe barwy, rodzaje kompozycji i wybrane gatunki sztuki;
- podejmuje próbę zastosowania poznanej techniki;
- potrafi przy wsparciu opisać podstawowe elementy dzieła;
- wymaga częstego wsparcia, ale podejmuje wysiłek i wykonuje część powierzonych zadań.

Ocena niedostateczna (1)

- nie opanował wiadomości i umiejętności koniecznych do dalszego kształcenia plastycznego mimo podejmowanych działań wspierających;
- nie rozpoznaje podstawowych pojęć i środków wyrazu nawet przy znacznym wsparciu;
- nie podejmuje prób wykonania podstawowych zadań lub konsekwentnie odmawia udziału w zajęciach;
- nie wykonuje powierzonych zadań i nie wykazuje postępów mimo możliwości uzyskania pomocy;
- braki uniemożliwiają realizację podstawowych wymagań edukacyjnych przewidzianych dla klasy VI.

IV. Wymagania dotyczące pracy i postawy ucznia

- systematycznie uczestniczy w zajęciach i podejmuje pracę podczas lekcji;
- przestrzega zasad bezpieczeństwa podczas korzystania z materiałów i narzędzi;
- dba o stanowisko pracy, materiały i wyposażenie pracowni;
- szanuje własne i cudze prace oraz opinie innych osób;
- potrafi współpracować podczas działań zespołowych;
- podejmuje próby samodzielnego rozwiązywania problemów plastycznych;
- przyjmuje informację zwrotną i wykorzystuje ją do poprawy pracy;
- rozwija zainteresowania sztuką i kulturą.

V. Dostosowanie wymagań do indywidualnych potrzeb ucznia

Przy ustalaniu oceny nauczyciel uwzględnia indywidualne możliwości psychofizyczne, rozwojowe i edukacyjne ucznia oraz zalecenia zawarte w opinii lub orzeczeniu poradni psychologiczno-pedagogicznej. Dostosowanie może obejmować m.in. wydłużenie czasu pracy, dzielenie zadań na etapy, stosowanie instrukcji wizualnych, zmianę formy polecenia, dobór odpowiednich materiałów i narzędzi oraz ocenianie postępów i zaangażowania z uwzględnieniem możliwości ucznia. W pracach plastycznych nie ocenia się talentu ani sprawności manualnej w oderwaniu od indywidualnych możliwości.

VI. Postanowienia końcowe

Wymagania mogą być uszczegóławiane w toku realizacji programu z uwzględnieniem specyfiki zespołu klasowego, indywidualnych potrzeb uczniów oraz warunków organizacyjnych szkoły. W przypadku uczniów objętych pomocą psychologiczno-pedagogiczną wymagania i sposób pracy dostosowuje się zgodnie z obowiązującą dokumentacją ucznia.

Podstawa opracowania:

- Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej – w zakresie obowiązującym klasę VI w roku szkolnym 2026/2027.
- Program nauczania plastyki „Do dzieła!” – Nowa Era.
- Podręcznik „Do dzieła! 6” – Nowa Era.
- Wewnątrzszkolne zasady oceniania obowiązujące w szkole.
- Wymagania edukacyjne – plastyka, klasa VI – rok szkolny 2026/2027